

Rod Bubnů z Litic v moderní historii

Bc. Monika Lechmannová

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav světových dějin

Praha 2014

Posudek vedoucího diplomové práce

Studium postavení a života elit je v posledních desetiletích stále populárnější a není proto divu, že se toto téma stává i námětem bakalářských a diplomových prací. Jde ovšem o velmi komplikovanou záležitost, která v sobě skrývá řadu úskalí – kromě technických problémů (znalost jazyků, ve starším období i paleografie) – totiž předpokládá nejen orientaci v dějinách sledovaného období, ale i v metodice dějin každodennosti, dějinách práva apod.

Práce Moniky Lechmannové se přitom týká osudu jednoho významného rodu, který dosud stál spíše stranou pozornosti většiny badatelů: hrabat Bubnů z Litic. Je rozdělena do pěti kapitol. První informuje o dějinách rodu do 19. století, druhá se zabývá úlohou šlechty v letech 1848 – 1948, třetí majetkem rodiny, čtvrtá jednou z nejvýznamnějších osobností rodu hrabětem Mikulášem a pátá osudy rodiny po roce 1989.

Úvodem je třeba konstatovat, že autorka věnovala práci značné úsilí a že vychází z jejího dlouhodobého výzkumu dosud plně nezpracovaného bubnovského archivu v SOA Zámorsk, Archivu Univerzity Karlovy a Národním archivu. Je psána kultivovaným jazykem a obsahuje řadu dosud nezveřejněných informací. Úroveň studie bohužel snižují pravopisné chyby, velmi početné překlepy i jiné nedostatky.

První kapitola vychází převážně z literatury a slouží jako všeobecný historický úvod k práci. Druhá kapitola je podle mého názoru mimořádně diskutabilní a je otázkou, zda vůbec měla být součástí práce. Téma (šlechta 1848 – 1948) by totiž vydalo na samostatnou monografii a informace zde obsažené mohly být inkorporovány do jiných částí studie. M. Lechmannová se navíc místy v problematice zcela neorientuje, jak ukazuje např. tvrzení: "

Dalším vodítkem, že Bubnové z Litic nepatřili mezi první společnost, byl fakt, že nevlastnili dědičné křeslo v panské sněmovně, přestože by na ně měli jako držitele fideikomisu nárok." (s. 28) Dědičným křeslem totiž nedisponovala ani řada jiných významných rodů bez ohledu na to, zda měli majetek zajištěný fideikomisem či nikoli (Clam-Gallas, Des Fous-Walderode atd.). V tomto ohledu by bylo vhodné situaci konfrontovat existující prameny či literaturu (např. Lanjus, Friedrich Graf, Die erbliche Reichratswürde in Österreich, Schloß Haindorf am Kamp – Langenlois 1939). Za významnější bych považoval držbu úřadu komořích a Řádu hvězdového kříže, resp. přístup k dvoru (*Hoffähigkeit*).

Mnohem významnější je třetí kapitola zabývající se majetkem rodu. Je logicky členěna, poněkud hůře je pochopitelná jen část věnovaná bubnovskému fideikomisu (s. 39), ze které nevyplývá, zda jakým způsobem bylo svěřenectví děděno (podle německého textu na s. 38 šlo o primogeniturní dědickou posloupnost). Velmi zajímavé jsou pak údaje k vývoji majetkové držby ve 20. století, zejména o konfiskaci velkostatku po roce 1948 založené právě na důkladném studiu archivních pramenů.

Čtvrtá kapitola, věnovaná hraběti Michaelovi, pak působí jako zcela samostatná studie a v jistém smyslu odráží dějiny celého rodu od poloviny 19. do poloviny 20. století. Autorka se zde snažila zachytit i každodenní život rodiny a velmi zdařile k tomu využila jak existující literaturu, tak archivní prameny. Některé informace k životu hraběte Michaela (z jeho důstojnické éry) by ale bylo možné bez větších problémů dohledat a to buď ve vídeňském Kriegsarchiv či z vojenských almanachů, které jsou dostupné v Národní knihovně či online. Kapitola poslední, pátá, byť přináší zajímavé zprávy o rodině po roce 1948, by mnohem lépe působila jakou součást závěru než jako samostatná, příliš krátká část.

Vzhledem k vykonané práci a namáhavým archivním rešeršům je škoda, že autorka studie nevěnovala větší pozornost konečnému "doladění" práce a finální podobě studie, která mohla být (vzhledem k vynaložené práci) skutečně mimořádné úrovně. I tak musím konstatovat, že autorka prokázala schopnost samostatné vědecké práce, doporučuji studii k obhajobě a navrhuji hodnotit ji stupněm velmi dobře.

Dne 5. září 2014

prof. PhDr. Jan Županič, Ph.D.